

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN JA HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULUN VÄLINEN SOPIMUS KAUDELLE 2017-2020

1. YLEISTÄ

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja ammattikorkeakoulu ovat ammattikorkeakoululain (932/2014) 42 §:n 1 momentin nojalla sopineet ammattikorkeakoulun toiminnalle asetettavista tavoitteista. Sopimuksessa asetetut tavoitteet on johdettu hallitusohjelmasta, hallituksen toimintasuunnitelmasta sekä muista eduskunnan ja valtioneuvoston korkeakouluille asettamista strategisista tavoitteista.

2. KORKEAKOULULAITOKSEN YHTEISET TAVOITTEET JA KORKEAKOULUKOHTAISET TOIMENPITEET

Tavoitetila 2025

Suomalainen - nykyistä laadukkaampi, kansainvälisempi, vaikuttavampi ja tehokkaampi - korkeakoululaitos on vuonna 2025 kansainvälisesti kilpailukykyinen, mahdollistaa korkeaan osaamiseen perustuvan suomalaisen yhteiskunnan ja toimintatapojen uudistumisen sekä tuottaa osaamista ja uutta tietoa globaalien, usein monialaisten ongelmien ratkaisemiseen. Korkeakoulut ja tiedelaitokset ottavat toiminnassaan ennakoivasti huomioon toimintaympäristön muutokset, kuten digitalisaation, kansainvälistymisen ja väestökehityksen.

Suomalaiset yliopistot ja ammattikorkeakoulut ovat kansainvälisesti vahvoja ja kilpailukykyisiä toimijoita. Korkeakoululaitos muodostuu korkeatasoisista, vahvuusalueilleen profiloituneista yliopistoista ja ammattikorkeakouluista. Näiden osaaminen täydentää toisiaan siten, että yhteiskunnan ja työelämän erilaisiin tarpeisiin vastataan. Korkeakoulujen toiminnassa korostuvat sivistystehtävä, yhteiskuntavastuu ja vaikuttavuus, kestävän kehityksen periaatteet, eettinen toimintatapa sekä hyvän tieteellisen käytännön noudattaminen. Laatua on vahvistettu kansainvälistymällä, digitalisaatiota hyödyntämällä sekä toimintaa modernisoimalla. Opintopolkuja on joustavoitettu, tieto on avointa ja infrastruktuurit yhteiskäytössä. Suomeen muodostuu tutkimuksen huipulla toimivia yliopistoja ja kaikissa yliopistoissa on kansainväliselle tasolle yltäviä tutkimusaloja. Ammattikorkeakoulujen soveltava tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta tukee entistä vahvemmin koulutusta ja luo edellytyksiä pk-yritysten sekä yksityisen ja julkisen sektorin palvelujen uudistumiselle.

Korkeakoulut ennakoivat ja tukevat yhteiskunnan, kulttuurin ja työelämän uudistumista ja turvaavat tarvittavan korkeakoulutetun työvoiman saatavuuden, ottaen huomioon pienevän nuorisoikäluokan sekä työ- ja elinkeinoelämän ja yhteiskunnan muutosten vaikutukset alakohtaisiin koulutustarpeisiin. Korkeakoulut vahvistavat osaamisellaan eri toimijoita yhdistäviä alue- ja alakohtaisia innovaatio- ja osaamiskeskittymiä. Nämä edistävät alueiden omiin vahvuuksiin ja kilpailuetuihin perustuvaa älykästä erikoistumista sekä uusien kasvualueiden vahvistumista. Samalla hyödynnetään alueiden osaamispotentiaali korkeakoulujen toiminnan kehittämisessä.

Korkeakouluyhteisö heijastaa väestön moninaisuutta ja sen toiminnassa toteutuu yhdenvertaisuus ja tasa-arvo.

Korkeakoulut vahvistavat vaikuttavuuttaan erityisesti lisäämällä osaamisen ja tutkimustulosten laajempaa hyödyntämistä, kaupallistamista, osaamisen vientiä, elinikäisen oppimisen mahdollisuuksia sekä yrittäjyysvalmiuksia ja -edellytyksiä.

Korkeakoulut avaavat laajasti tutkimuksen tuloksia ja kehittävät aktiivisesti uusia toimintamalleja osaamisen siirtämiseksi yhteiskuntaan.

Korkeakoulujen ja opetus- ja kulttuuriministeriön tietojärjestelmät ovat yhteentoimivia. Tietojen ja käsitteiden yhteismitallisuus sekä valtakunnallinen tietovaranto tukevat korkeakoulujen toimintaa ja ministeriön ohjausta.

Korkeakoulut ovat lisänneet kansainvälistä vaikuttavuutta ja näkyvyyttä strategisesti valituilla alueilla hyödyntäen keskinäistä yhteistyötä ja verkottumista. Korkeakoulut hyödyntävät monipuolisesti eurooppalaisen korkeakoulutus- ja tutkimusalueen sekä Team Finland -toiminnan mahdollisuuksia.

Keväällä 2015 alkanut HAMKin yksiköiden profilointityö jatkuu ja profiileja on tiivistetty OKM:n kanssa sovittujen linjausten mukaisesti.

HAMK on jatkanut kansainvälistä toimintaansa Beyond Alliance for Knowledge -liittoumassa ja kansainvälisen koulutuksen viennin kumppaniensa kanssa. Opiskelijoiden ja henkilöstön kansainvälisyyttä tukevia malleja kehitetään edelleen.

Vuonna 2016 alkanut strateginen yhteistyö Luken ja HUMAKin kanssa jatkuu sovitun mukaisesti.

HAMK on solminut vuonna 2017 yhteistyösopimuksen Laurea ammattikorkeakoulun kanssa yhteisen tutkimustoiminnan edistämiseksi Suomen kasvukäytävällä. Yhteistyön puitteissa on käynnistymässä ammatillinen tohtorikoulutus yhteistyössä kansainvälisten kumppaniyliopistojen kanssa.

HAMK on solminut strategisen kumppanuussopimuksen Aalto-yliopiston kanssa v. 2018. Sopimuksessa sovitut kokonaisuudet ja käynnistyneet konkreettiset toimenpiteet:

1 Yhteistyö pedagogiikan kehittämisessä ja koulutusviennissä

- HAMKin opettajakorkeakoulu tarjoaa pedagogisia opintoja Aalto-yliopiston henkilöstölle.

2 Koulutuspolkujen joustavoittaminen perusopinnoista tohtoriopintoihin

- Opetushenkilöstö rakentaa joustavat opintopolut HAMKista Aaltoon ja Aallosta HAMKiin (kandidaatti/AMK - maisteri/YAMK - tohtori).

3 TKI-toiminnan yhteistyössä rakennettava yrittäjyys ekosysteemi

- Luonnonvara-alan arvoketjujen (mm. biokuidut) kokonaisvaltainen tutkimus käynnistetään

- Avaruusteknologia-alan innovaatio- ja tutkimusyhteistyö käynnistetään yritys lähtöisesti

- Älykkään teknologian tutkimusyhteistyötä käynnistetään (mm. 5G, IoT, Industry 4.0)

4 TKI-toiminnan infrastruktuurien sekä muiden tilojen yhteiskäyttö ja sijoittuminen puolin ja toisin

- Design Factory:n toimipiste perustetaan HAMKin kampukselle

- Opettajakorkeakoulun toimintoja sijoitetaan Aallon kampukselle.

Toimiva tutkijayliopettajajärjestelmä vahvistaa HAMKin tutkimustoiminnan vaikuttavuutta.

Tietojärjestelmien ja -varantojen kansallista kehittämistä jatketaan osana HAMKin tiedolla johtamista.

Vahvat korkeakouluyksiköt osaamisen uudistajina

Korkeakoulut jatkavat alakohtaista ja alojen välistä toiminnallista ja rakenteellista kehittämistä osaamisen kokoamiseksi ja epätarkoituksenmukaisten päällekkäisyyksien purkamiseksi. Korkeakoulut profiloituvat, selkeyttävät ja tiivistävät yhteistyötä ja työnjakoa niin keskenään kuin tutkimuslaitosten kanssa koulutuksessa, tutkimuksessa, tukipalveluissa, rakenteissa ja infrastruktuureissa. Syvenevällä yhteistyöllä tuetaan voimavarojen tehokasta käyttöä ja laadun vahvistamista. Kansalliset ja kansainväliset strategiset kumppanuudet vahvistavat korkeakoulujen profiileja. Korkeakoulut keskittävät voimavaroja harvempiin, vaikuttavampiin ja taloudelliselta kantokyvyltään vahvempiin toiminnallisiin yksiköihin. Tämä edellyttää myös poisvalintojen toteuttamista korkeakouluissa.

Ammattikorkeakoulu syventää yhteistyötään ja sujuvoittaa yhteistyön käytäntöjä Luonnonvarakeskuksen kanssa yhteisesti resursoituissa toimintaympäristössä luonnonvara-alalla. Yhteistyössä sovitaan koulutuksen, tutkimuksen ja voimavarojen tehokkaammasta yhteiskäytöstä.

HAMK toimii sopimus pohjaisesti kampuksillaan yritysten ja muiden koulutustoimijoiden kanssa tavoitteena yhdistää tutkimusta, koulutusta ja työelämää.

Ammattikorkeakoulu uudistaa koulutustaan ja lisää tutkimustoimintansa vaikuttavuutta VIA University Collegen (Tanska) ja Feevale Universityn (Brasilia) kanssa solmittujen strategisten kumppanuuksien avulla.

Luke-yhteistyön eteneminen:

- Yhteisiä tutkimus- ja kehittämishankkeita 15 kpl.
- Hanketoiminta kohdistuu yhteisesti sovituille TKI-toiminnan alueille.
- Luke on osallistunut biotalouden insinööri- ja kestävän kehityksen koulutusten kehittämiseen.
- Tutkimusinfrastruktuurien yhteiskäyttöä on lisätty.

Beyond Alliance for Knowledge -yhteistyö etenee.

Vesialan tutkimusryhmä:

- Keväällä 2018 tutkimusryhmä laati kaksi yhteistä tutkimusrahoitushakemusta (vesihuolto ja sanitaatio).
- Lisäksi HAMK on saanut kansallista hankerahaa tutkimusyhteistyöhön.
- Ryhmä työskentelee hyödyntäen verkon tarjoamia mahdollisuuksia ja tekee tutkijavaihtoa.
- Tutkimusryhmä rakentaa alaan liittyvää yhteistä opetusmoduulia verkkototeutuksena.

Muu allianssiyhteistyö:

- Tehdään tutkija- ja opettajavaihtoa.
- Verkkopohjaisia opetusmoduuleita kehitetään edelleen useilla aloilla.
- Myös muuta tutkimustoimintaa on viety eteenpäin (mm. materiaalien olosuhdetutkimukset).

Kampus sopimusten mukaista yhteistoimintaa on jatkettu HAMKin kaupunkikampusten alueilla.

Teräsrakentamisen huippuosaamiskeskusta koskeva sopimus uudistettiin viisivuotiskaudeksi 2018-2022.

Sopimusosapuolet ovat Hämeen ammattikorkeakoulu, Hämeenlinnan kaupunki, Linnan Kehitys,

Koulutuskuntayhtymä Tavastia sekä teräsalan yhtiöt SSAB Europe ja Ruukki Construction.

Laadukkaasta koulutuksesta nopeammin työelämään

Korkeakoulut nostavat koulutuksen laatua uudistamalla koulutussisältöjä, opetusmenetelmiä, oppimisympäristöjä ja opettajien osaamista sekä lisäämällä yhteistyötä. Korkeakoulut hyödyntävät digitalisaation tuomia mahdollisuuksia

täysimääräisesti. Korkeakoulut kehittävät opiskelijavalintoja, hyväksilukumenettelyjä ja tutkintoja niin, että kansallinen ja kansainvälinen liikkuvuus lisääntyy. Korkeakoulut luopuvat pääsääntöisesti siltaopinnoista.

Korkeakoulut hyödyntävät toisen asteen tutkintoja opiskelijavalinnassa nykyistä enemmän ja luopuvat pitkäkestoisesta valmistautumista edellyttävistä pääsykokeista. Korkeakoulut lisäävät yhteistyötään toisen asteen koulutuksen järjestäjien kanssa korkeakouluopintoihin siirtymisen nopeuttamiseksi. Valintamenettelyjä kehitetään alakohtaisessa yhteistyössä. Ensimmäistä korkeakoulututkintoa suorittavien osuutta uusista opiskelijoista kasvatetaan hyödyntämällä paikkojen varaamismahdollisuutta ensikertaisille hakijoille ja kehittämällä siirto-opiskelijoiden valintaa.

Korkeakoulut tukevat mahdollisuuksien tasa-arvoa ja edistävät tutkintojen suorittamista tavoiteajassa kaikilla tutkintotasoilla. Korkeakoulut lisäävät joustavia opiskelumahdollisuuksia sekä aiemmin hankitun osaamisen tunnustamista. Korkeakoulut monipuolistavat opiskelijoiden ohjausta ja lisäävät yhteistyötä työelämän kanssa. Toimivat ura- ja rekrytointipalvelut tukevat nopeaa valmistumista ja työllistymistä. Korkeakoulut ottavat käyttöönsä valtakunnallisen uraseurannan.

Korkeakoulut ottavat vastuuta maahanmuuttajien osaamisen ja koulutustarpeiden tunnistamisesta sekä työllistymisen edellytysten parantamisesta.

Hämeen ammattikorkeakoulu ottaa vuoteen 2018 mennessä käyttöön opiskelijavalinnan, joka ei edellytä hakijalta pitkää valmistautumista. Ammattikorkeakoulu hyödyntää ammatillisen toisen asteen tutkintotodistuksia ja ylioppilastutkintotodistuksia opiskelijavalinnoissa.

Ammattikorkeakoulu lisää ensimmäistä korkeakoulututkintoa suorittamaan valittujen osuutta kaikista uusista opiskelijoista. Vuonna 2020 ammattikorkeakouluun perustutkintoa suorittamaan valituista opiskelijoista vähintään 80 % on aidosti ensimmäistä kertaa korkeakouluun hyväksyttyjä.

Ammattikorkeakoulu vahvistaa digitaalista opetustarjontaa, pedagogiikkaa ja oppimismahdollisuuksia vuoteen 2018 mennessä luodakseen aiempaa paremmat mahdollisuudet ympärivuotiseen opiskeluun. Opintoihin liittyvät keskeiset tietojärjestelmät ovat mobiilisti korkeakoulu yhteisön käytettävissä sopimuskauden loppuun mennessä.

Ammattikorkeakoulu vahvistaa työelämäyhteistyön laatua ja vaikuttavuutta sekä opiskelijoiden työllistymisedellytyksiä liittämällä tutkintoon johtava koulutus osaksi tutkimusyksiköiden toimintaa.

Ammattikorkeakoulu tarjoaa opettajankoulutuksen osaamistaan ammattikorkeakoulujen pedagogiseen kehittämistyöhön sekä opettajien digipedagogiikan osaamisen vahvistamiseen. Opettajien pedagoginen kehittämisohjelma on toteutettu sopimuskauden aikana ja sen on läpikäynyt 100 % ammattikorkeakoulun opetus- ja tutkimushenkilöstöstä.

Hämeen ammattikorkeakoulu suunnittelee ja toteuttaa yhteistä opintotarjontaa sekä koulutusvientiä muiden ammatillisten opettajankoulutusta antavien ammattikorkeakoulujen kanssa.

HAMKin tutkintotavoitteiden koulutus perustuu moduulirakenteeseen. Koulutusten kolmea mallia (8-16, 18-100, 24/7) on kehitetty edelleen. Keväällä 2018 toteutettiin moduulien itse- sekä vertaisarvointi otanta-periaatteella. Otannassa oli mukana 50 moduulia. Arvioitavat kohdat olivat osaamisperustaisuus, ilmiöpohjaisuus, yhteissuunnittelu, työelämän kytkeytyminen moduuliopetukseen sekä kansainvälisyys. Tulosten analysointi on meneillään.

HAMK sitoutuu toteuttamaan kansallisia periaatteita opiskelijavalintaprosessissa.

HAMK koordinoi valtakunnallista Urareitti -hanketta (ESR), jossa edistetään maahan muuttaneiden korkeakoulutettujen osaamisen tunnistamista ja tunnustamista sekä tuetaan heidän urakehitystään Suomessa. HAMK on mukana International Talents in Kanta-Häme-hankkeessa (ESR), jossa edistetään korkeakoulutettujen maahanmuuttajien työllistymistä. HAMK osallistuu myös Kieli- ja kulttuuritietoinen opettajankoulutus -hankkeeseen (OKM kärkihanke). Lisäksi HAMK on järjestänyt opettajille täydennyskoulutusta maahanmuuttajien osaamiseen ja työllistymiseen liittyen (mm. Specima-rahoitus).

HAMKin Ammatillisen osaamisen tutkimusyksikkö koordinoi valtakunnallista OPEKE -hanketta ja on mukana neljässä muussa valtakunnallisessa opettajankoulutuksen kehittämishankkeessa. OPEKE -hankkeen tavoitteena on uudistaa tutkimusperusteisesti ammatillista opettajankoulutusta Suomessa ja mukana ovat kaikki viisi ammatillista opettajakorkeakoulua.

HAMKin tekniikan alalla on huomioitu matematiikan opiskelun kiinnostavuuden ja osaamisen huolestuttava lasku. Insinöörikoulutuksessa uudistetaan matematiikan opiskelukäytännöt ja -sisällöt sekä muutetaan matematiikan opiskelu verkkopohjaiseksi. Lukuvuoden 2017 alusta alkaen matematiikan perusopinnot ovat olleet verkkopohjaiset. Uudistus tulee koskemaan kaikkia insinöörikoulutusten luma-aineita.

HAMK on käynnistänyt väyläopinnot kaikissa koulutusvastuissaan ammatillisen toisen asteen opiskelijoille vuonna 2018. Opiskelijat opiskelevat AMK-opintoja (30 op) osana toisen asteen tutkintoa. Opinnot ovat pääsääntöisesti HAMKin ensimmäisen lukukauden opintoja ja ne ajoittuvat toisen asteen opintojen loppuvaiheeseen. Näin ollen valmistumisen jälkeen nämä opiskelijat voivat jatkaa AMK-tutkinnon suorittamista samassa ryhmässä. Väylä lyhentää puoli vuotta AMK-tutkintojen suorittamista. Ensimmäiset väyläopintoja suorittaneet olivat tekniikan opiskelijoita. Uuden valmisteilla olevan lukiolain pohjalta myös lukiot ovat kiinnostuneita väylän rakentamisesta HAMKiin.

Väyläopintoja tukevia toimenpiteitä:

- OPEKE-hankkeessa (OKM, 8/17 - 12/19) suunniteltiin pilotti opettajankoulutuksen toteuttamiseksi koulutuksen järjestäjien kanssa oppilaitosten toimintaympäristössä, pilotti käynnistyy 2018.
- NOPSA-hankkeessa (ESR, 10/16 - 7/19) rakennetaan väyliä toiselta asteelta ammattikorkeakouluun. Ensimmäiset väyläopintojen opiskelusopimukset on solmittu ja opiskelijat ovat suorittaneet hankkeessa sovittuja opintoja.
- Lukioiden opiskelijoille on suunnattu KesäHAMK, Tekniikkaa tekemällä ja kokemalla -viikko toteutuu neljättä kertaa kesällä 2018. Lukiot hyväksyvät viikon yhdeksi luonnontieteen kurssiksi omassa opintosuunnitelmissaan.

HAMK on mukana ammattikorkeakoulujen yhteisessä kesälukukausitarjonnassa (Kesälukukausi.fi, jatkossa Campusonline). Lisäksi HAMKilla on omaa kesäopintotarjontaa, jossa opiskelijat tekevät mm. projektiopintoja tutkimusyksiköissä ja suoraan yrityksille. Kansainvälisille opiskelijoille nämä kesäprojektit tarjoavat myös työharjoittelupaikkoja. Opettajankoulutuksen 13 opintopisteen kasvatustieteen perusopinnot järjestetään kesäopintoina ja suurin osa opettajaopiskelijoista suorittaa nämä opinnot.

HAMKin hallinnoimassa OKM:n luonnonvara-alan kärkihankkeessa (Digitalisaatiolla luonnonvarat biotalouteen /luonnonvara-alan korkeakoulutuksen modernisointi korkeakoulujen yhteistyöllä, OKM, 1/17-12/19) rakennetaan 12 amkin yhteistarjontaa kaikille luonnonvara-alan opiskelijoille. Yhteinen opintotarjonta keskittyen ajankohtaisiin biotalouden teemoihin on noin 60 op lukuvuosisitasolla. Tarjonta laajentaa opiskelijoiden profiloitumisen mahdollisuuksia. Keväällä 2018 käynnistyi myös OKM:n rahoittama kärkihanke kiertotalouskoulutuksen kehittämiseksi. Hankesuunnitelman mukaan tuodaan 19 ammattikorkeakoulun yhteistyönä valtakunnalliseen tarjontaan yli 200 opintopistettä kiertotalouden eri osa-alueisiin keskittyviä verkkopintoja. Lisäksi HAMK on solminut verkko-opetustarjontaan perustuvan yhteistyösopimuksen XAMKin kanssa. Yhteistyö käynnistyy opiskelijatasolla syksyllä 2018 ja lisää mm. opiskelijoiden kieliopintomahdollisuuksia.

HAMKin tekniikan alan koulutus ja Ohutlevykeskus-tutkimusyksikkö ovat sopineet Ammattiopisto Tavastian, Hyria koulutus Oy:n ja Linnan Kehitys Oy:n kanssa metallialan pk-yrityksille suunnatusta yhteisestä palvelukonseptista. Palvelutuottajina ovat organisaatioiden henkilökunta ja opiskelijat.

HAMK on käynnistänyt keväällä 2018 kolmevuotisen opetuksen digitalisaatioprojektin. Projektissa tuotetaan digitaalista opetusmateriaalia ja moderneja oppimisympäristöjä tukemaan HAMKin strategian 2020 mukaista koulutuksen uudistamista. Samalla on panostettu kokonaisarkkitehtuuriosaamiseen. Palveluväylämalli otetaan käyttöön kesällä 2018 tietojen hallinnassa ja tietojärjestelmäintegraatioissa. HAMKissa kehitetty HAMKApp helpottaa opiskelijoiden arkea tarjoamalla opiskeluun ja kampuspalveluihin liittyvät tiedot mobiilisti. Moodle-oppimisalustan saavutettavuutta on parannettu. Keväällä 2018 käynnistyneessä Oppimisanalytiikka -hankkeessa (OKM) HAMK edistää opettajankoulutuksen ja yrittäjyyden sekä liiketoiminnan pilottien avulla uusien menetelmien käyttöön ottoa sekä mallintamista. HAMK on mukana yhdenvertaisuutta ja saavutettavuutta parantavissa hankkeissa, joissa kehitetään mm. oppituntien nauhoittamista ja materiaalien tekstittämistä.

Opettajien pedagoginen kehittämisohjelma on toteutettu sopimuskauden aikana ja sen on läpikäynyt 100 % ammattikorkeakoulun opetus- ja tutkimushenkilöstöstä. Opettajille on räätälöity omia henkilökohtaisia oppimissuunnitelmia osaamistarvekartoitusten pohjalta. HAMK100-valmennusohjelma tuottaa erilaisia toteutuksia todettuun osaamistarpeeseen. Opettajat ovat suorittaneet myös osaamismerkkejä esim. Digipeda-osaaja, O365-osaaja ja tietosuoja-osaaja.

HAMK käynnistää muuntokoulutuksia työvoimatarpeen tyydyttämiseksi alueellaan. Opinnot perustuvat yhdessä työelämän kanssa sovittuihin koulutussisältöihin (moduulit) ja yhteisiin projekteihin. Työelämävalmiuksien parantamiseksi on lisätty opiskelijoiden mahdollisuuksia osallistua HAMKin tutkimustoimintaan. Urasuunnittelua ja siihen liittyvää tukea ja ohjausta on lisätty Työuralle -opinnoilla sekä -sivustolla.

HAMK on mukana viiden ammattikorkeakoulun muodostamassa FIVE STARS (Metropolia, Laurea, Haaga-Helia, XAMK ja HAMK) -yhteistyössä. FIVE STARS on käynnistänyt vuonna 2018 muuntokoulutusmallin, joka vastaa Etelä-Suomen eri toimialojen muuttuviin osaamistarpeisiin. Kukin AMK tuo alustalle oman profiilinsa mukaista osaamista moduuleina. Oppimisalusta on digitaalisuutta ja tekoälyä hyödyntävä. HAMK on solminut lisäksi XAMKin kanssa yhteistyösopimuksen, jossa on sovittu vastavuoroisesti järjestettävästä digitaalisesta opintotarjonnasta. HAMK on valmistellut yhdessä alan toimijoiden kanssa

rakennusmestarikoulutuksen käynnistämistä Kaakkois-Suomen alueella.

Aiemmin hankitun osaamisen tunnistamista jatketaan mm. seuraavilla toimilla:

- Osaamisen tunnistaminen on osa HAMKin henkilöstön valmennusohjelmaa (HAMK100).
- Osaamisen tunnistamisen -prosessin laadunvarmistusta parannetaan lukuvuoden 2018-2019 aikana käyttöön otettavalla järjestelmällä (dokumentaatio ja läpinäkyvyys).
- Puolustusvoimien ja Suomen Partion kanssa on kehitetty hyväksilukukäytänteitä johtamis- ja muissa koulutuksissa syntyneen osaamisen opinnollistamiseksi.
- Ammatillisessa opettajankoulutuksessa on aloitettu systemaattinen aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen.
- HAMK on mukana valtakunnallisessa asiaa edistävässä Toteemi-hankkeessa.

HAMKin koulutusvienti perustuu vahvaan tutkimukselliseen otteeseen ja koulutustoteutusten vaikuttavuuden arviointiin yhteistyössä asiakkaan ja osallistujien kanssa. HAMK sai luvan käynnistää yhteistyössä Oulun yliopiston kauppakorkeakoulun kanssa ensimmäisen koulutusviennin erikoistumiskoulutuksen tukemaan kansallista koulutusviennin kehittämistä.

Tutkimuksella ja innovaatiotoiminnalla vaikuttavuutta, kilpailukykyä ja hyvinvointia

Korkeakoulut tukevat uusia lupaavia tutkimusaloja sekä kansainvälisen huipun tuntumassa kehittyviä tutkimussuuntia. Korkeakoulut ovat sitoutuneet avoimeen toimintakulttuuriin ja avoimen tieteen käytänteisiin kaikilla organisaation tasoilla. Korkeakoulut tukevat kansallisen osaamis pääoman kasvua mm. avoimen tieteen ja tutkimuksen sekä käyttäjälähtöisen kehittämis- ja innovaatiotoiminnan toimenpitein.

Korkeakoulut kehittävät tutkimuslaitosten sekä muun työ- ja elinkeinoelämän kanssa pitkäjänteisesti yhteisiä tutkimusympäristöjä, joilla on edellytykset menestyä kansainvälisessä ja monitieteisessä toimintaympäristössä. Korkeakoulut vahvistavat tutkimuslaitos- ja työelämäyhteistyötä ja kokoavat sitä tukevaa osaamistaan sekä kehittävät toimintatapojaan tutkimustulosten ja innovaatioiden kaupallistamiseksi.

Korkeakoulut kokoavat tutkimusrahoitusasiantuntemustaan sekä kehittävät toimintatapojaan ja keskinäistä yhteistyötään siten, että niillä on paremmat edellytykset hankkia laadullisesti kilpailtua, täydentävää rahoitusta strategiansa ja profiilinsa mukaiseen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotyöhön sekä taiteelliseen toimintaan.

Ammattikorkeakoulu käynnistää tutkijavaihto-ohjelman kansainvälisten strategisten kumppaneiden kanssa vuonna 2017. Tutkimustoiminta tuottaa opetuksessa hyödynnettäviä moduleita. TKI-toiminnan kansainvälinen rahoitus kasvaa 2 miljoonaan euroon vuoteen 2020 mennessä.

Vuoteen 2019 mennessä rakennetaan bioalan koulutus- ja tutkimusympäristö yhteistyössä Luonnonvarakeskuksen (LUKE) kanssa ja konetekniikan koulutus- ja tutkimusympäristö. Ammattikorkeakoululle muodostuu vuoteen 2019 mennessä selkeät kansainväliset tutkimuskärjet.

HAMK vahvistaa yhteistyötään Tieteen tietotekniikan keskuksen CSC:n kanssa työelämlähtöisessä tutkimuksessa ja koulutuksen digitalisaatiossa. Ammattikorkeakoulu painottaa yhteiskuntavastuussaan ekologista kestävyyttä ja sen edistämistä ja julkaisee yhteiskuntavastuuraportin joka toinen vuosi.

Ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavassa koulutuksessa varmistetaan nykyistä vahvempi kytkentä ammattikorkeakoulun strategiaa tukevaan TKI-toimintaan.

Ammattikorkeakoulun koko henkilöstönTKI-osaamista syvennetään tiiviissä vuorovaikutuksessa muiden korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja elinkeinoelämän kanssa.

Ammattikorkeakoulun avoimen tieteen ja tutkimuksen toimintatapa nousee sopimuskauden aikana tasolle kolme.

HAMKin neljän tutkimusyksikön (Ammatillinen osaaminen, Biotalous, Ohutlevy, Älykkäät palvelut) toiminta on laajentunut ja vakiintunut. Tutkimusyksiköt vastaavat HAMKin kansainvälisten tutkimuskärkien kehittämisestä mm. koulutuksen viennin, vesitutkimuksen, ohutlevytekniikan ja alustatalouden alueilta. Tutkijayliopettajajärjestelmää on laajennettu. Opiskelijoiden (AMK, YAMK) osallistumista HAMKin tutkimustoimintaan on mahdollistettu uudella toimintatavalla. Tutkimusrahoitusohjan laajentamista selvitetään. HAMK on analysoinut tutkimusyhteistyöverkostojaan ja lähtenyt kehittämään niitä.

Beyond Alliance for Knowledge -liittouman ja Luken tutkimusyhteistyötä jatketaan ja kehitetään edelleen yhdessä sovittujen linjausten mukaan. Yhteistyö Laurean ja Humakin kanssa etenee sovitusti. Kumppanuus Aalto-yliopiston kanssa vahvistaa HAMKin strategian mukaista soveltavaa tutkimustoimintaa.

Konetekniikan koulutus- ja tutkimusympäristöjen uudistaminen Riihimäellä käynnistyy kesällä 2018 ja valmistuu syyskuu 2019. Hankkeessa päivitetään laboratoriot vastaamaan muuttuneita koulutuksen ja tutkimusyksiköiden tarpeita. Henkilöstön työtilat muutetaan tukemaan yhteisöllistä työskentelyä. Suunnitelman mukainen uudistaminen tukee yhteistyötä tilojen ja laitteiden sekä koulutus- ja palvelutoiminnan osalta Hyria koulutus Oy:n kanssa.

HAMKin Biotalous tutkimusyksikön tilojen muutostyöt ovat hankesuunnitteluvaiheessa. Hankesuunnitelma valmistuu vuoden 2018 aikana.

HAMKin yhteiskuntavastuuraaportti julkaistaan syksyllä 2018 sovitun mukaisesti.

YAMK-toiminnan kehittämistä yhdessä HAMKin tutkimusyksiköiden kanssa viedään eteenpäin.

TKI-toiminnan tulosten kaupallistamisesta on ohjeistus valmisteilla.

Yhteistyötä CSC:n kanssa jatketaan.

Avoimen tieteen ja tutkimuksen edistämiseksi HAMKissa perustettiin ATT-toiminnan kehittämisen projektiryhmä ja sen ohjausryhmä. Ryhmien edustajat tulevat tutkimusyksiköistä, kirjasto- ja tietopalveluista, tietohallinnosta, hankepalveluista ja strategisesta viestinnästä. Ryhmien toimesta on lähdetty jalkauttamaan HAMKin ATT:n periaatteita mm. ATT-tukea ja ohjeistusta lisäämällä, koulutuksia järjestämällä ja verkkosivuja uudistamalla. Opinnäytetöiden (AMK, YAMK) tutkimusaineistojen luovutuksesta HAMKille laadittiin toimintamalli. HAMKin tutkimusdatapolitiikka otetaan käyttöön syksyn 2018 aikana.

Korkeakouluyhteisö voimavarana

Korkeakoulut arvioivat ja kehittävät suunnitelmallisesti johtamista ja asiantuntijatyön edellytyksiä kaikilla organisaatiotasoilla. Korkeakoulut toteuttavat hyvää ja avointa henkilöstöpolitiikkaa sekä ottavat työhyvinvoinnin tarkastelussa käyttöön yhtenäisen ja vertailukelpoisen työvälineen. Korkeakoulut edistävät tasa-arvoa ja moniarvoisuutta henkilöstöpolitiikassaan sekä perustehtäviensä sisältöjen kehittämisen kautta. Korkeakouluyhteisöä vahvistetaan henkilöstön osaamista kehittämällä, verkostoitumalla, kansainvälisillä rekrytoinneilla sekä hyödyntämällä opiskelijoiden osaamista. Korkeakoulut ottavat merkittävän roolin toiminta-alueensa kulttuurisen monimuotoisuuden vahvistamisessa.

Korkeakoulut kuulevat ja sitouttavat henkilöstöä ja opiskelijoita johtamis-, organisaatio- tai muiden uudistusten varhaisessa vaiheessa siten, että korkeakouluyhteisön jäsenet voivat vaikuttaa ja ottaa vastuuta muutoksista. Korkeakoulut hyödyntävät opiskelija- ja henkilöstöpalautejärjestelmiä sekä digitalisaation mahdollisuuksia toimintakulttuurin ja käytäntöjen kehittämisessä.

HAMKin eri henkilöstöryhmien osaamiskartoitukset toteutetaan vuoden 2018 aikana. Tämän jälkeen HAMKin osaamisen kokonaisarviointijärjestelmä on käytössä koko laajuudessaan.

HAMKin aktiivisen tuen toimintamalli on uudistettu. HAMK järkevöitti työterveydenhuollon palveluun ottamalla käyttöön vain yhden palvelutarjoajan palvelut. Syksyllä 2018 toteutetaan koko henkilöstölle suunnattu työhyvinvointikysely.

HAMK on mukana Työterveyslaitoksen hankkeessa, jossa tutkitaan opetushenkilöstön työtä ja työstä poissaoloja. Organisaatiotutkimuksen apuna hyödynnetään modernia tiedonkeruuta ja tekoälymenetelmiä. Tutkimus tuottaa työkaluja HR-toimijoille, esimiehille ja työntekijöille työn suunnitteluun ja työhyvinvoinnin edistämiseen.

3. HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULUN TEHTÄVÄ, PROFIILI JA VAHVUUSALAT

Tehtävä ja profiili

HAMK profiloituu ekologisesti kestävä teknologian, ammatillisen opettajankoulutuksen ja luonnonvara-alan koulutuksen ja tutkimuksen kehittäjänä.

HAMK on edelleen profiloitunut yksikköjensä toimintaa korkeakoululle määritetyn profiilin mukaisesti. Profiilin mukaisia aloja on huomioitu resurssoinnissa (mm. osaamisen vahvistaminen rekrytoinneilla). Profiilin mukaiset vahvuusalueet on huomioitu myös HAMKia läpileikkaavina osaamisalueina ja monialaisuutta vahvistavina.

Vahvuusalat ja uudet, nousevat alat

HAMKin määrittelemät vahvuusalat ovat ammatillinen osaaminen, biotalous, ohutlevyteknologia ja älykkäät palvelut.

HAMKin vahvuusalat ovat samat kuin tutkimusyksiköiden tutkimusalueet. Soveltavan tutkimuksen vahvistaminen on priorisoitu korkealle HAMKin kehittämistyössä. Vahvuusalueet on huomioitu myös HAMKia läpileikkaavina monialaisuutta vahvistavina osaamisalueina. Vahvuusalat määrittävät tutkijayliopettajien rekrytoinnin suuntaamisen.

4. TUTKINTOTAVOITTEET

Tavoitteet	Vuosina 2017 - 2020 keskimäärin
Ammattikorkeakoulututkinnot	1 035
Taiteet ja kulttuurialat, kasvatusalat, yhteiskuntatieteet	45
Humanistiset alat, lääketieteet ja terveys- ja hyvinvointialat	255
Liiketalous, hallinto ja oikeustieteet ja palvelualat	175
Luonnontieteet, tietojenkäsittely ja tietoliikenne, tekniikan alat ja maatalous- ja metsätieteelliset alat	560
Ammattikorkeakoulukohtaiset tavoitteet	
Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot	140
Ammatillinen opettajankoulutus	400

Ammattikorkeakoulu arvioi vuoden 2017 loppuun mennessä yhdessä muiden sosionomi (AMK) tutkintonimikkeeseen johtavaa koulutusta antavien ammattikorkeakoulujen kanssa sosiaalialan koulutusta siten, että syntyy nykyistä vahvempia yksiköitä työelämän tarpeita vastaavasti. Lastentarhanopettajien koulutusmääriä on sovittu lisättäväksi yliopistoissa.

HAMKin sosiaalialan koulutusvastuu tekee tiivistä yhteistyötä sosiaalialan julkisten ja yksityisten palveluntuottajien kanssa rakentaen yhteistä visiota alan osaamistarpeista nyt ja tulevaisuudessa Hämeessä.

Alueen ainoana korkeakouluna HAMKin sosionomikoulutuksessa annettava lastentarhanopettajapätevyys mahdollistaa alueellisen työvoimatarpeen tyydyttämisen ja varhaiskasvatuksen kehittämisen.

5. RAHOITUS

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää ammattikorkeakoululle perusrahoitusta ammattikorkeakoululaissa säädettyjen tehtävien toteuttamiseksi ammattikorkeakoululain (932/2014) 43§:n, ammattikorkeakouluista annetun valtioneuvoston asetuksen (1129/2014)12, 13 ja 14 §:n (siten kuin ne ovat asetuksessa 813/2016) ja ammattikorkeakoulujen perusrahoituksen laskentakriteereistä annetun opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksen (814/2016) perusteella yhteensä 40 661 000 euroa momentilta 29.40.55 seuraavasti:

Laskennallisin perustein määräytyvään perusrahoitukseen 35 462 000 euroa.

Strategiarahoitusta kohdennetaan ammattikorkeakoulun strategian mukaiseen toimintaan 2 250 000 euroa vuonna 2017, 2

150 000 euroa vuonna 2018, 1 750 000 euroa vuonna 2019 ja 1 750 000 euroa vuonna 2020. Strategiarahoituksen kohdentamisessa on otettu huomioon erityisesti:

- Valintamenettelyjen uudistaminen ml. ylioppilastutkinnon ja toisen asteen ammatillisen koulutuksen tutkintojen parempi hyödyntäminen
- Digiagendan edistäminen ja koulutusprosessien uudistaminen
- Alueellisen ja KOTUMO -yhteistyön vahvistaminen, Luke-yhteistyö (2017-2020)
- Kansainvälistymistä vahvistavat toimenpiteet ml. strategiset kumppanuudet

Arvonlisäverolain (1501/1993) 39 §:ssä ja 40 §:ssä tarkoitettuihin koulutuspalveluihin sekä ammattikorkeakoulujen muuhun kuin liiketaloudelliseen toimintaan liittyviin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyvien arvonlisäverojen osuus ammattikorkeakouluille aiheutuneista kustannuksista on yhteensä 2 949 000 euroa.

Myönnettyä rahoitusta ei käytetä elinkeinotoiminnan tukemiseen.

Digiagenda ja koulutusprosessin uudistaminen on raportoitu aiemmin.

LUKE/KOTUMO on raportoitu aiemmin.

Strateginen kumppanuus on raportoitu aiemmin.

Muut kansainvälisyyttä vahvistavat toimet on raportoitu aiemmin.

6. RAPORTOINTI

Ammattikorkeakoulu raportoi toiminnastaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa sekä vuosittaisessa erillisraportissa sopimuksen tavoitteiden ja korkeakoulun strategian toteuttamisen keskeisten toimenpiteiden toteutumisesta. Ammattikorkeakoulu myös perustelee mahdolliset poikkeamat sovittujen tavoitteiden toteutumisessa tai toimenpiteiden ajoituksessa. Rahoituksen käytöstä raportoidaan ammattikorkeakoulujen taloushallinnon koodiston mukaisesti. Ammattikorkeakoulu informoi ennakoivasti, vuosiraportoinnin ulkopuolella ministeriötä rakenteellisista uudistuksista, joilla on merkittäviä henkilöstövaikutuksia.

Opetus- ja kulttuuriministeriö varmistaa sopimuskauden aikana vuosittain, että korkeakoulu on käynnistänyt tai edennyt sopimuksen mukaisissa toimenpiteissä. Mahdollisissa ongelmatilanteissa OKM käy vuosittain alkusyksystä tarkentavan keskustelun korkeakoulun kanssa aiemmin päätetyn strategiarahoituksen tason tarkistamiseksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriö arvioi sopimuksen toteutumista ministeriön kirjallisessa palautteessa, ohjaukseen liittyvien korkeakouluvierailujen yhteydessä ja osana vuotuista tilastoseurantaa.

ALLEKIRJOITUKSET

Tätä sopimusta on tehty kaksi samansisältöistä kappaletta, yksi kummallekin osapuolelle.

Tapio Kosunen
Ylijohtaja

Tarja Filatov
Hallituksen puheenjohtaja

Hannu Sirén
Johtaja

Pertti Puusaari
Rehtori